

Vastaus Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan pysäköinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi

VD/2261/00.02.00.03/2018

HP/JH/MK/NJ

Mika Kasonen sekä 51 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan käytännöt ovat kirvoittaneet paljon suoria yhteydenottoja valtuutetuille. Pysäköinninvalvonnan toiminta on myös herättänyt runsaasti negatiivista julkisuutta eri medioissa. Palautteen kohteena on ollut koventunut tulkinta maastopysäköinnistä. Lisäksi ihmetystä ovat herättäneet riittämätön tiedotus pysäköintimerkkeihin tehdyistä muutoksista sekä välittömästi muutosten jälkeen määrättyt pysäköintivirhemaksut.

Kadun reuna-alueille pysäköityihin autoihin kirjoitettujen pysäköintivirhemaksujen perusteena on ollut pysäköintikielto puisto- ja viheralueella. Vantaan pysäköinninvalvonnassa on siis yllättäen alettu tulkita väljästi maastoliikennelakia, jossa säädetään maastopysäköinnistä. Pysäköinninvalvonta tulkitsee kiinteistöjen ja kadun asfaltoidun osan väliin jäävän kapean sorapintaisen maakaistaleen olevan maastoliikennelain mukaista maastoa, eikä tiehen kuuluvaa piennarta.

Maastoliikennelain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa sekä edistää liikenneturvallisuutta. Hallituksen esityksen (HE 163/1995) perusteluista käy hyvin selville, että lainsäätäjän tarkoitus on ollut selventää maaston määritelmää ja antaa valtuus kunnalliseen pysäköinninvalvontaan todellisilla puistoalueilla, eikä määritellä tien pientareita tai sorareunoja maastoliikennelain tarkoittamaksi puisto- ja viheralueeksi.

Maastoliikennelakia ei ole laadittu siihen tarkoitukseen, jolla kunnallinen pysäköinninvalvonta perustelee virhemaksujen määräämistä.

Vantaalla on 80-luvulla muutettu useita vanhoja sorateitä kestopäällystetyiksi teiksi, joiden vanha reuna-alueen sora ei ole maastoliikennelain tarkoittamaa maastoaluetta. Lisäksi ei ole lain hengen mukaista kirjoittaa pysäköintivirhemaksuja asukkaiden omakotitalojen pihojen välittömässä läheisyydessä, joissa joudutaan välillä esimerkiksi juhlien yms. johdosta pysäköimään ajoradan reuna-alueelle. Näin saadaan pienten katujen liikenne sujumaan ja huolehdittua alueen liikenneturvallisuudesta sekä pelastusajoneuvojen esteettömästä kulusta. Myös tieliikennelain 26 §:n mukaan ajoneuvo on pysäköitävä mahdollisimman kauas ajoradan keskeltä.

Pysäköinninvalvonnan tulee perustua lakiin ja sen tulee noudattaa lakien todellista tarkoitusta. Liikenneturvallisuuden parantaminen on yksi pysäköinninvalvonnan päätehtävistä. Hallintolaki velvoittaa viranomaisia tasapuolisuuteen. Viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Toimien pitää olla puolueettomia sekä oikeassa suhteessa tavoiteltuihin päämääriin.

Laki pysäköinninvalvonnasta antaa mahdollisuuden käyttää huomautusta, jos pysäköintivirhe on vähäinen. Lisäksi laki antaa mahdollisuuden luopua toimenpiteestä, jos pysäköintivirhe on ilmeisesti johtunut anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta tai ajattelemattomuudesta. Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tulisi tiedottaa muutoksista ja käyttää pysäköintialueen muutoksien valvonnassa aluksi ensisijaisesti huomautuksia.

Pysäköinninvalvojan on syytä tiedostaa toimintansa vaikutus kaupungin julkisuuskuvaan. Kun valvonta on asiallista ja pysäköintialueet ovat asianmukaisesti ja selkeästi merkitty, niin liikenneturvallisuus ja

asukkaiden viihtyvyys alueella paranee. Valvontaa pitää ohjata muilla laadullisilla kriteereillä kuin euromääräisellä virhemaksujen keräystavoitteella. Onkin hyvä, että kyseinen tavoite on poistettu tämän vuoden budjetista.

Kunnallinen pysäköinninvalvoja on valvonnan yleistä järjestelyä koskevissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen. Aluehallintovirasto voi kunnanvaltuustoa kuultuaan ja saatuaan asianomaisen poliisilaitoksen päällikön lausunnon peruuttaa kunnallisen pysäköinninvalvonnan luvan tai muuttaa sen ehtoja, jos olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu taikka valvontatointa ei muutoin ole hoidettu asianmukaisella tavalla. Ennen luvan peruuttamista aluehallintoviraston on kuitenkin kehotettava kuntaa kohtuullisessa määräajassa korjaamaan havaitut puutteet. Kunnanvaltuusto voi tehdä esityksen luvan peruuttamisesta tai ehtojen muuttamisesta.

Yllä olevan johdosta me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki:

- Pyytää toimintaa valvovalta viranomaiselta lausunnon kaupungin pysäköinninvalvonnan toiminnan asianmukaisuudesta ja pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen noudattamisesta.
- Ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin havaittujen puutteiden korjaamiseksi.
- Raportoi valtuustolle lausunnosta ja mahdollisista korjaavista toimenpiteistä, jotta valtuusto voi arvioida tarvetta tehdä esitystä pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen muuttamisesta.”

Kaupunginvaltuusto 5.3.2018 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esiin nostetut kysymykset koskivat pysäköinninvalvontaa, liikennesuunnittelua ja kuntatekniikan lupapalveluita. Tämän vuoksi lausunto on valmisteltu yhteistyössä edellä mainittujen viranomaisten kesken.

Edellä kuvattujen viranomaisten toimivalta jakautuu siten, että liikennesuunnittelu vastaa pysäköintijärjestelyjen suunnittelusta Vantaan alueella. Pysäköinninvalvonta valvoo pysäköintiä. Lupapalvelut puolestaan voi myöntää (esimerkiksi valtuustoaloitteessa esiin tuotujen juhlien ajaksi) poikkeuslupia, jotka voivat sallia pysäköinnin julkisella katualueella normaalista poikkeavalla tavalla tilapäisesti.

Aloitteessa viitataan kesällä ja syksyllä 2017 käytyyn julkiseen keskusteluun Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan tulkinnasta liittyen maastopysäköintiin. Syksyn 2017 aikana Vantaan kaupungin maastopysäköintiin on ottanut kantaa Helsingin hallinto-oikeus ratkaisussaan 17/0705/5 (liitteenä). Myös poliisihallitus on kirjeessään POL-2017-41575 ottanut kantaa Vantaan kaupungin maastopysäköintiin (liitteenä). Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisu koski pysäköintiä Ruskeasannan pientaloalueella valtuustoaloitteessa kuvatuslaisella alueella, jossa alkuperäiseen tiehen on tehty muutostöitä. Hallinto-oikeus vahvisti päätöksessään pysäköinninvalvojan tulkinnan olleen tässä tilanteessa maastoliikennelain mukainen oikea tulkinta. Valtuustoaloitteessa tuodaan esiin myös Vantaan kaupungin pysäköinninvalvontaan kohdistunut negatiivinen mediajulkisuus. Poliisihallituksen kirjeessä on otettu kantaa maastopysäköinninvalvontaan ja todettu:

”Poliisihallitus on tutustunut maastopysäköinnistä käytyyn julkiseen keskusteluun. Erilaisten lehtiartikkelien perusteella voidaan päätellä, että maastoliikennelain säännöksiä on valvottu juuri

siten, kuten niitä on pitänytkin valvoa. Luvattomasta maastopysäköinnistä ja -pysäyttämisestä on määrätty pysäköintivirhemaksu tai annettu sen sijaan huomautus, jos huomautuksen antamiselle on ollut aihetta.”

Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnassa noudatetaan pysäköinninvalvontaa koskevia säännöksiä, sekä hallintolain mukaisia hyvän hallinnon periaatteita. Vuonna 2018 pysäköinninvalvonnan henkilökuntaa on koulutettu esimerkiksi hyvän hallinnon periaatteista ja niiden soveltamisesta käytännön pysäköinnintarkastajan työssä. Vuonna 2018 on myös alettu koota Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan käsikirjaa, jonne pysäköinninvalvoja antaa pysäköinnintarkastajille ohjeistusta esimerkiksi menettelytavoista ja pysäköintiä koskevien säännösten tulkinnasta.

Vuonna 2018 Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonta on tiivistänyt yhteistyötään Kuntatekniikan keskuksessa toimivien liikennesuunnittelun ja lupapalveluiden kanssa. Lisäksi pysäköinninvalvoja osallistuu kuntatekniikan keskuksen johtoryhmän kokouksiin.

Valtuustoaloitteessa tuotiin esiin, että liikennemerkkimuutosten tiedotusta on pidetty riittämättömänä. Vuonna 2018 pysäköinninvalvonta on tiivistänyt yhteistyötä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan viestinnän kanssa. Esimerkiksi maksullisten alueiden käyttöönotosta tiedotettiin jakamalla ajoneuvoihin erillisiä flyereitä koko tammikuun ajan. Lisäksi isompien alueiden liikennemerkkimuutoksista on voitu tiedottaa Vantaan kaupungin erilaisissa tiedotuskanavissa. Yhtenä tiedottamisen muotona voidaan pitää myös huomautusten jakamista. Mikäli alueen pysäköintijärjestelyt muuttuvat, Vantaan kaupungin käytäntönä on, että muutoksen voimaan tulon jälkeen muutoksen vaikutuspiirissä määrätään pysäköintivirhemaksun sijaan viikon ajan huomautuksia. Vaikka huomautusten määrääminen ei ole suoraan tiedottamista, on se kuitenkin tiedottamiseen verrattava tapa ilmaista alueella pysäköiville, että alueen pysäköintijärjestelyissä on tapahtunut muutoksia.

Vuonna 2018 pysäköinninvalvonta ja liikennesuunnittelu ovat tiivistäneet keskinäistä yhteistyötään. Tarkastajista on valittu kolme henkilöä liikennesuunnittelun yhteyshenkilöiksi. Mikäli tarkastajat havaitsevat työtä tehdessään epäselviä pysäköintijärjestelyitä, liikennesuunnittelun yhteyshenkilöt ovat yhteydessä liikennesuunnitteluun. Tämän jälkeen liikennesuunnittelu selvittää alueen pysäköintijärjestelyitä ja niiden mahdollisia muutostarpeita. Yhteistyön kautta epäselvät ja tulkinnalliset pysäköintijärjestelyt saadaan selvitettyä ja pysäköinninvalvonta jatkaa alueen valvontaa vasta kun alueella olevat epäselvyydet on poistettu. Vantaan pysäköinninvalvonnan periaatteena on, että pysäköinninvalvontaa harjoitetaan oikeellisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle ja 51 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena, että se on täydentänyt edellä olevaa vastausta liitteenä olevalla poliisipäällikkö Kari Rantalan lausunnolla.

Kaupunginhallitus 17.9.2018 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle ja 51 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Poliisipäällikön lausunto; Vantaan pysäköinninvalvonnan yleiset järjestelyt ja hyvä hallinto
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös
- Poliisihallituksen kirje
- Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun allekirjoittama aloite Vantaan pykälöinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

lakimies Marika Kytölä, puh. 050 310 4572, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi